

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Nr. 79 — Rok I.

Włocławek, czwartek 4 kwietnia 1946 roku.

Cena 2 złote

Testament wodza

(W rocznicę bitwy pod Racławicami — 4. 4. 1794)

Kościuszko i jako wódz i jako polityk umiał spoglądać w przyszłość i jasno ją naświetlać.

Znamienne jest jego powiedzenie o doli chłopów w Polsce.

„Poddany — pojęcie to powinno być przeklęte w oświeconych narodach, choć zasadę tę najtrudniej przeprowadzić u nas, gdzie ludzie oddychają niemal z woli swych panów i nie mają żadnego po sobie prawa — nawet odmienić miejsce, uchylić się od okrucieństwa i uciemiężenia — pomijam: od niesprawiedliwości, bo tej zawsze doznają“.

Pojęcie „poddany“ powinno być przeklęte. I chociaż czasy w których żył Kościuszko w Polsce odległe były bardzo od myśli wypowiedzianych przez niego, chociaż wiedział, że słowami tymi zwróci przeciw sobie opinię całej wszechwładnej wówczas szlachty, nie zawahał się. Spoglądając jasno w przyszłość narodu swego wiedział, że poddaństwo musi być skasowane, a chłop wyzwolony stanie się współbudowniczym ojczyzny i dobrym jej gospodarzem.

Kościuszko posiadał niezmierną wiarę w chłopą. Widział w tej gnębionej i nekanej, niewolniczej warstwie społeczeństwa polskiego siłę niespożyta, wprawdzie drzemiącą jeszcze, ale potężną i prawdziwą, o którą należy oprzeć bezpieczeństwo, ład, porządek i moc narodu polskiego.

Wies polska, chłop polski dla Kościuszki stanowiły siłę związaną z ziemią polską od wieków. Nic też dziwnego, że rzucając hasło: „pierwszy krok do zrzucenia niewoli jest odważny, być wolnym“, w godzinie walki z caratem nakłada na siebie chłopską sukmanę, stawiając ją na równi z kontuszem szlacheckim. Kościuszko otacza się sukmanami w jego pojęciu równającymi się ze zbroją rycerską, a do szeregów wojennych, prócz jazdy polskiej i żołnierzy pieszych powołuje chłopskich kosynierów i wskazuje im cel walki: Wolność Ojczyzny, wolność osobistą i równość i braterstwo wszystkich.

Z generalską swą szablą zbratał włościańską kosę.

Racławice — najpiękniejsza karta chłopą polskiego. Nie od rzeczy będzie tutaj przypomnieć wiersz Artura Oppmana (Or-Ol) p.t. Raport Kościuszki.

„Ja ich widziałem, gdy na wroga spadli z grzmieciem na Polskę wolności okrzykiem! Na ostrza kosa duchy swe pokładli i wolny duch to bił się z niewolnikiem! Gotymi pierśmi na armaty padli i, w paszczach armat, rzygających rykiem, śmierć zadusili czapki czerwonymi, jak krew, broniący swobody i ziemi“.

Bojowe wezwanie Kościuszki obudziło serca chłopów. Wezwanie to powołało również do czynu lud stolicy. Krakowski chłop spod Racławic, proletariat Warszawy pod dowództwem Kilińskiego, stanęli zwarcie przy swym Wodzu i Naczelniku.

I chociaż całe powstanie zostało zakończone klęską, czyn Wodza w

sukmanie przetrwał, ziarno przezeń zasiane nie zmarniało, ale wzeszło i wydało plon.

Wolność chłopą, jedność robotniczo-chłopska, jedność wyzwolonego ludu polskiego, oparte na wskazaniach i myślach Kościuszki stały się faktem dokonany. Chłop został go-

spodarzem, pełnoprawnym gospodarzem w ojczyźnie, a robotnik budowniczym tej ojczyzny. Testament wodza pisany sercem i krwią został wykonany.

A sam Kościuszko stał się własnością ogółu i symbolem wiary w potęgę i moc ludu polskiego.

A. Turczynowicz.

Sytuacja żywnościowa jest bardzo ciężka — mówi Hoover

WARSZAWA, 3. 4. Prezydent Hoover przyjął na konferencji prasowej dziennikarzy polskich i zagranicznych. Prezydent Hoover złożył oświadczenie, w którym powiedział między innymi: **Znajduje się tu najcięższa sytuacja żywnościowa, jaką gdziekolwiek dotąd widziałem.** Jedynym promieniem światła jest nadzieja i dzielność narodu polskiego. Wygrzebuje się on spod największych fizycznych, politycznych, intelektualnych i moralnych zniszczeń, jakie znają dzieje ludzkości. Misja moja nie ma nic do czynienia z sprawami politycznymi, ekonomicznymi, społecznymi, lecz ma jedynie na względzie kwestię żywnościową. Armie cztery razy przechodziły przez terytorium Polski, żywiąc się produktami kraju. Niemcy okupowali ją 5½ lat. Ludność nowej Polski wynosi 24 miliony, to jest o 11 milionów mniej jak przed wojną. Zniszczenie w ludzkich siedzibach jest olbrzymie. W samej Warszawie 50% budynków leży w gruzach, w najgorszej nędzy pozbawiona odzieży, mebli i opieki.

Następnie b. Prezydent Hoover podkreślił, że sytuacja żywnościowa jest bardzo ciężka. Badania przeprowadzone przez amerykańskich ekspertów dowodzą również niedorozwój dzieci wskutek niedożywienia. Obraz ten jest straszny.

W dalszym ciągu prezydent Hoover omówił trudności aprowizacyjne na całym świecie. Około ½ miliarda ludzi nie ma zapewnionego minimum żywności. Najcięższym jest okres najbliższych 4 miesięcy, dzielących nas od zimy. Zbiory tegoroczne według przewidywań powinny być bardzo dobre. Do przetrzymania do następnych zbiorów potrzeba 20 milionów ton zboża, podczas gdy rezerwy wynoszą jedynie 11 milionów. Następnie b. prezydent Hoover odpowiedział na pytania postawione przez dziennikarzy. Stwierdził on, że ponieważ nie jest reprezentantem UNRRY, bada sytuację żywnościową na świecie tylko

na prośbę prezydenta Trumana. Z tego względu nie może złożyć oświadczenia jaką pomoc uzyska Polska. Na pytanie, jakie dostawy potrzebne są Polsce, aby zapobiec głodowi, b. prezydent Hoover powiedział, że będzie to zależało od stosunku potrzeb i aprowizacji Polski do możliwości dostaw. Padły również pytania czy Polska jest zagrożona bardziej głodem jak Niemcy i Włochy. Odpowiadając na nie b. prezydent Hoover oświadczył, że w

Niemczech jeszcze nie był, natomiast **Włochy mają większe rezerwy żywności aniżeli Polska.** W ciągu 12 miesięcy po pierwszej wojnie światowej Polska otrzymała ze St. Zjednoczonych 3.590.000 ton zbóż i 75.000 ton tłuszczu i artykułów spożywczych zostało przeznaczonych dla dzieci polskich oraz 86.000 ton lekarstw. Na zakończenie konferencji b. prezydent Hoover wyraził nadzieję, że będzie mógł w przyszłości dopomóc Polsce.

Prezydent Hoover opuścił Polskę

WARSZAWA, 3. 4. W dniu 31 marca r. b. o godz. 9 rano prezydent Hoover udał się w towarzystwie ambasadora Stanów Zjednoczonych A. Pln. w Warszawie Biliss Lane do Belwederu, aby przed swoim wyjazdem z Polski pożegnać Prezydenta Bieruta i podziękować równocześnie za gościnę, z której korzystał, będą gościem Prezydenta Bierutą podczas swego pobytu, w Warszawie. O godz. 10-tej nastąpił odlot z lotniska Okęcie do

Helsinek. Prezydenta Hoovera zęgnali w imieniu Rządu RP Wiceminister Spraw Zagranicznych — Modzelewski, dyr. kanc. cyw. Prez. KRN Wąlewski, dyr. prot. dypl. MSZ ob. Gurbynowicz i nac. wydz. ameryk. MSZ Sośnicki. Obecni byli również amb. Stanów Zjednoczonych Biliss Lane w otoczeniu wszystkich członków ambasady oraz poseł Finlandii w Warszawie Jarenfeld.

Kobieta-Socjalistka pierwszym prezydentem miasta w Polsce

KRAKÓW, 3. 4. W piątek 29 bm. miejska Rada Narodowa wybrała na miejsce ustępującego wiceprezydenta ob. Firla — kobietę, ob. Nowicką. W ten sposób ob. Nowicka jest pierw-

szą w Polsce kobietą, która obejmuje stanowisko wiceprezydenta.

W zakres działalności ob. Nowickiej będą wchodziły sprawy gospodarcze i aprowizacyjne.

Ratyfikacja układu polsko-jugosłowiańskiego

BELGRAD, 3. 4. Na posiedzeniu Skupsztyzny nastąpiła w dniu 1-ym kwietnia ratyfikacja układu polsko-jugosłowiańskiego o przyjaźni i pomocy wzajemnej. W czasie debaty marsz. Tito wygłosił dłuższe przemówienie na temat znaczenia układu.

granicznej Jugosławii, marsz. Tito wygłosił dłuższe przemówienie. — Omawiając sprawę Krainy Julijskiej, Tito oświadczył, że na konferencji ministrów w Londynie Jugosławia domagała się żeby Triest został przyłączony do Jugosławii, a port umiędznarodowiony. Marszałek zwrócił uwagę, że władze okupacyjne tolerują działalność faszystów włoskich.

Każdy z nas, w miarę naszych sił i obowiązków, powinien wziąć udział w Pożyczce Odbudowy Kraju

Czy Z.S.R.R i Persja odpowiedzą

na pytania Rady Bezpieczeństwa?

NOWY JORK, 3. 4. Rada Bezpieczeństwa odroczone została do środy 3 kwietnia, w którym to dniu o godz. 11 rano mija termin wyznaczony do udzielenia odpowiedzi przez Związek Radziecki i Persję na skierowane do nich drogą radiową pytania co do stanu rokowań.

Brzmienie tych pytań zostało uzgodnione szybko i bez trudności przez wszystkich członków Rady Bezpieczeństwa, ale nie było podane do wiadomości publicznej. Jak głosi opinia, chodzi głównie o wyświetlenie zasadniczej kwestii, czy wycofanie się wojsk radzieckich z Persji uzależnione jest od jakichkolwiek warunków postawionych Persji.

Uwagę zwraca komentarz radia brytyjskiego, który uważa, że Rada Bezpieczeństwa może stanąć wobec dwójki ewentualności. Po pierwsze odpowiedź ZSRR może pójść w kierunku wyjaśnienia, iż wycofanie wojsk radzieckich z Persji nie jest niczym uwarunkowane i będzie przeprowadzone całkowicie, — wówczas Rada może uważać za rzecz zbędną rozpatrywanie sprawy. Po drugie Rada może nie otrzymać od jednej lub też od obu stron żadnej odpowiedzi, — wówczas przystąpi ona do rozpatrywania sprawy i zaprotokolowania opinii poszczególnych członków Rady.

Korespondent PAP zwraca uwagę na rolę, jaką odegrał w obradach nad sprawą perską delegat Polski ambasador Lange. W Kuluarach Hunters College panuje mniemanie, że wystąpienie ambasadora Langego przyczyniło się do odprężenia nastroju na sali obrad. Po ustaleniu terminu 3 kwietnia, jako daty następującego posiedzenia, ambasador Lange stwierdził: „Na pierwszym posiedzeniu wystąpiłem z podobną propozycją, która jednak nie została wtedy przyjęta. Należy wyrazić ubolewanie, że wskutek tego powstał pewien kryzys”.

LONDYN, 3. 4. Agencja Reutersa donosi, że minister Bevin zawiadomił sekretarza stanu Byrnesa, iż gotów jest przylecieć do Nowego Jorku, jeśli sytuacja na Radzie Bezpieczeństwa będzie tego wymagała.

Z Teheranu donoszą, że członek Parlamentu perskiego Amid Saja udaje się do Moskwy, gdzie zastąpi chorego ambasadora perskiego. Z wyjazdem Amid Saji wiąże duże nadzieje, będzie on bowiem dobrze widziany w Moskwie.

Rada Bezpieczeństwa wznawia obrady w sprawie Perskiej

LONDYN, 3. 4. Wczoraj we środę o godz. 17 (czasu śr. europ.) zbiera się znowu w Nowym Jorku po kilkudniowej przerwie Rada Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych na jawne posiedzenie celem zapoznania się z odpowiedziami rządów perskiego i radzieckiego na zapytania Rady Bezpieczeństwa o stanie pertraktacji persko-radzieckich.

Wiadomości z Nowego Jorku wskazu-

Zmarł w Świdrze, pod Warszawą przeżywszy lat 67 znakomity fizyk polski Stanisław Kalinowski, profesor Politechniki Warszawskiej.

Prof. Kalinowski był kierownikiem pracowni fizycznej w Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. W r. 1914 założył w Świdrze jedyne na ziemiach polskich obserwatorium geo-fizyczne. Na

stanowisku dyrektora tego obserwatorium pozostawał do ostatnich chwil życia.

Prof. Kalinowski wydał dużą ilość prac naukowych, był też autorem cenionego podręcznika szkolnego fizyki.

W Zmarłym tracimy jednego najwybitniejszych przedstawicieli nauki polskiej i jednocześnie niestrudzonego działacza oświatowego.

W okresie swej działalności politycznej prof. Kalinowski związany był z radykalnym ruchem chłopskim, piastując mandat poselski z ramienia „Wyzwolenia”.

Prof. Kalinowski pochowany został w dniu 30 marca b. r. na cmentarzu w Otwocku.

Przestępcy wojenni

WARSZAWA, 2. 4. Po przewiezieniu Fislera, Greisera władze polskie robią starania o przewiezienie innych przestępców niemieckich.

W najbliższym czasie zostaną wydani Polsce zastępca Franka Buchler i b. gubernator Krakowa Burgsdorff.

Stronnictwo Pracy popiera inicjatywę przeprowadzenia referendum Oświadczenie Karola Popiela

KRAKÓW, 3. 4. W sali kinoteatru „Świt” w Krakowie odbył się pierwszy wojewódzki zjazd Stronnictwa Pracy z udziałem prezesa Stronnictwa Karola Popiela.

Zjazd powitali przedstawiciele PPR, SD, PSL i OKZZ. Z ramienia PPS na ręce prezydium Zjazdu przesłał pismo z życzeniami dr Drobner.

Referat polityczny wygłosił prezes Popiel. Mówca zanalizował stosunek Stronnictwa Pracy do zagadnień politycznych bezpośrednio po zakończeniu działań wojennych. Stosunek ten doprowadził do przystąpienia Stronnictwa Pracy do pozytywnej odbudowy kraju. Prezes Popiel stwierdził, że największym nieszczęściem emigracji była słabość czynników politycznych, co w konsekwencji doprowadziło do tragedii, jaką był fakt, że po śmierci Sikorskiego decydujący wpływ uzyskali ci sami ludzie, którzy rządili do

1939 roku. Ich polityka przegrała na całej linii.

W czasie wojny — mówił prez. Popiel — można było o Polskę walczyć wszędzie, lecz po wojnie można ją budować jedynie w kraju wspólnie z całym narodem. Zrozumienie tego musiało doprowadzić do zerwania z emigracją.

Popiel określa tę emigrację w chwili obecnej za niedającą się niczym usprawiedliwić. Istnienie jej grozi zmarowaniem kilkudziesięciotysięcznego zastępu żołnierzy, którzy z poświęceniem walczyli o sprawę ojczyzny, a którym dzisiaj grozi rozkład i demoralizacja.

Z kolei mówca rozprawił się z niepoważnymi elementami, które liczą

na niezgodę między mocarstwami, nie zdając sobie sprawy, że na tym skorzystałyby jedynie marzące o odwecie Niemcy. Zrozumienie niebezpieczeństwa, grożącego ze strony Niemiec, wykazuje jasno, że jedynie logiczną koncepcją polityczną jest pozytywne ułożenie stosunków ze wschodnim sąsiadem. Omawiając politykę wewnętrzną, mówca stwierdził, że Stronnictwo Pracy akceptuje w całej rozciągłości dokonane reformy społeczno-gospodarcze.

Dla wyjaśnienia sądu narodu przed wyborami, mówca uważa za słuszną inicjatywę PPS przeprowadzenia referendum, w którym społeczeństwo wypowiedziałoby się w najistotniejszych sprawach polityki i ustroju.

Lord Vansittart o rzekomej biedzie w Niemczech

HAMBURG, 3. 4. Delegat do spraw aprowizacyjnych w brytyjskiej strefie okupacyjnej lord Vansittart, znany z niezwykle trzeźwego a bezkompromisowo negatywnego nastawienia do narodu niemieckiego, udzielił wywiadu prasowego n. t. sytuacji żywnościowej w strefie angielskiej. Lord Vansittart oświadczył m. in.:

„Wiadomości o ciężkiej sytuacji aprowizacyjnej Niemiec są mocno przesadzone i należy je złożyć na karb sprytniej propagandy. Francuzi, Holendrzy, Polacy pragnęliby być tak odżywiani i tak zdrowo wyglądać, jak Niemcy. Jedynie w większych miastach daje się zauważyć pewien brak produktów spożywczych. Ci zaś Niemcy, którzy posiadają pewne zapasy i mogliby pomóc swym rodakom,

uchylają się od tej pomocy, zwalając cały ciężar na nasze barki.

Lord Vansittart ostrzega przed dawaniem wiary niemieckim skargom i przypomina, że po pierwszej wojnie światowej Niemcy rzekomo również głodowali i — niestety otrzymywali pomoc kosztem innych narodów. Nie należy obecnie powtarzać tego błędu. Pomoc trzeba w pierwszym rzędzie naszym przyjacielom — podkreślił z naciskiem Vansittart.

Plan gospodarczy, opracowany przez Międzysojuszniczą komisję, przewiduje wprowadzenie obniżenie stopy życiowej Niemców o 30 proc. w stosunku do r. 1939, niemniej jednak przewiduje wysokie normy zaopatrzenia w odzież i obuwie. Przewidziano, że przemysł niemiecki ma wyprodukować tyle obuwia, aby dla każdego Niemca były 2 pary rocznie.

W kwietniu statki szwedzkie przywiozą 655 t. ryb, 220 t. warzyw dla żywienia Niemców w strefie brytyjskiej.

Zbiórka dla potrzebujących

LONDYN, 2. 4. Arcybiskup Conterbury oraz Jorku wydali odezwę do wiernych, wzywając ich do jaknajwiększych ofiar na rzecz potrzebującej ludności Europy. Ofiary te przeznaczone będą dla wszystkich chrześcijańskich krajów Europy.

Chce się wykręcić

NORYMBERGA, 3. 4. W czwartym dniu swych zeznań przed Trybunałem, Ribbentrop odpowiadał na pytania prokuratora brytyjskiego, Fyfe. W sprawie wydarzeń, które doprowadziły do aneksji Austrii przez III Rzeszę w 1938 r. Ribbentrop zasłaniał się niewiedzą, albo też brakiem pamięci. Prokurator Fyfe pyta: — Czy Pan, ówczesny minister spraw zagranicznych, istotnie żąda, by Trybunał uwierzył, iż pan nie wiedział nic o tych posunięciach wojskowych, lub też, że nie zdawał sobie sprawy, jak zaważyły one na losach Austrii?

Ribbentrop: — O posunięciach wojskowych nie wiedziałem nic. Możli-

we, że führer dla poparcia swych zdań wdrożył jakąś tego rodzaju akcję. Zapytany przez prokuratora, dlaczego b. kanclerz Austrii Schuschnigg więziony był przez siedem lat, Ribbentrop, coraz to bardziej szary na twarzy i nerwowo, odpowiada: Nie mogę o tym nic powiedzieć. Musiał popełnić coś, co zagrażało interesom państwa.

Pytany o wydarzenia, które poprzedzały inwazję na Czechosłowację i czy wiedział, że Hitler chciał wymazać Czechosłowację z mapy Europy, Ribbentrop odpowiada: Tych szczegółów dowiaduję się poraz pierwszy, tu, na procesie.

W rocznicę śmierci Szymanowskiego

KRAKÓW, 2. 4. W dziewiątą rocznicę śmierci sławnego muzyka polskiego Karola Szymanowskiego w Krakowie odbyły się żałobne uroczystości.

Podczas nabożeństwa żałobnego na Skałce odegrano „Epitaphium na śmierć” — kompozycję Wielkiego Muzyka.

Odszkodowanie dla obywateli U. S. A.

WASZYNGTON, 3. 4. Przewodniczący Ambasady Polskiej w USA, ob. St. Litauer, odwiedził podsekretarza stanu, Achesona, po czym poinformował dziennikarzy, że doręczył mu notę, zawierającą projekty rządu polskiego odszkodowania dla obywateli Stanów Zjednoczonych za wywłaszczone obje-

ktę przemysłowe w Polsce. Obywateli amerykańscy, którzy mieli jakąś własność w Polsce przed 1 września 1939 r., otrzymają wizy na wjazd do Polski, dla stwierdzenia stanu swej własności, zanim zostanie ona przejęta przez państwo.

MOTORMIĘSNIĘ

Zjazd Zw. Sportowych

W Warszawie odbył się Zjazd reprezentantów zw. sportowych celem reaktywowania ZPZS. Na zjeździe brak było jedynie przedstawiciela Polskiego Zw. Tenisa Stołowego. Prócz delegatów związków sportowych w zjeździe wzięli udział liczni przedstawiciele władz państwowych oraz organizacji społecznych, ponadto CKZZ, Samopomocy Chłopskiej itd. Otwarcia zjazdu, który miał przebieg uroczysty, dokonał płk dr Gilewicz, po czym zabrał głos w imieniu ministra Obrony Narodowej wicemin. gen. Spychalski.

Z kolei przewodniczący ZRSS, ob. poseł Obrączka w przemówieniu powitalnym wskazał na konieczność zespolenia wysiłków ZPZS i organizacji robotniczych celem upowszechnienia sportu. Po dalszych przemówieniach ob. Sokorskiego imieniem KCZZ ob.

Janusza imieniem Związku Samopomocy Chłopskiej, oraz przedstawiciela Ministerstwa Oświaty, ob. Weyrauch, mgr Skład wygłosił referat „Sport i wychowanie fizyczne“.

Po dokonaniu wyborów do prezydium ZPZS, w skład którego weszli: prezes inż. Loth, zastępca dr Kafliński, sekretarz Nowak, skarbnik płk dr Rudolf oraz członkowie dyr Foryś ppłk dr Mirzyński i mjr Zakrzewski, zjazd uchwalił m. in. przyspieszyć powołanie do życia Państwowej Rady Sportowej oraz wojewódzkich i powiatowych urzędów W. F. i P. W. uchylić zakaz należenia młodzieży szkolnej zwłaszcza gimnazjalnej do klubów sportowych, podjąć walkę z alkoholizmem wśród zawodników i klubów oraz wydać bezwzględna walkę kaperowaniu zawodników.

Start sztafety

JELEŃ GÓRA, 2. 4. Z Jeleniej Góry wyruszyła sztafeta do Szczecina, która przebiegnie wzdłuż granicy zachodniej Polski.

Sztafeta ta przybędzie prawdopodobnie na dzień rozpoczęcia uroczystości związanych z obchodem roczni-

cy wyzwolenia Ziemi Zachodnich i Polskiego Wybrzeża.

Sztafeta przyniesie ze sobą węgiel górnośląski, jako symbol łączności pomiędzy Górnym Śląskiem a polskim morzem.

Przygotowania piłkarzy

Z Krakowa wyjechali na obóz do Sławy Śląskiej wyznaczeni przez kpt Związkowego PZPN płk Reymana do reprezentacyjnej drużyny polskiej Związków Zawodowych, następujący piłkarze: Jabłoński I, Parpan, Jurawicz, Gracz, Filek I, Nowak, Giergel, Ignaczak, Tyranowski. Z wyznaczonych zawodników nie wyjechał Jabłoński II, odbywający powinność

wojskową. Płk Reyman nie znając formy wyznaczonych zawodników poza krakowskimi, zlecił jeszcze dodatkowo wyjazd trzem piłkarzom z Krakowa, a mianowicie: Filkowi II, Lesiakowi i Gołębiowskiemu, którzy na ostatnich zawodach treningowych wykazali dobrą formę. Ekipa piłkarzy krakowskich na obozie liczy więc 12 piłkarzy.

Mistrzostwa Europy w koszykówce

Z Genewy donoszą, że Związek Radziecki do tej pory jeszcze nie nadesłał ostatecznie swego zgłoszenia do mistrzostw Europy w koszykówce męskiej, które odbędą się w pierwszych dniach maja w Genewie. W mistrzo-

stwach zostaną rozstawione w czterech grupach zespoły Francji, Szwajcarii, Czechosłowacji i Belgii. Jak dotąd zgłosiło swój udział 16 państw. Co do Hiszpanii sprawa jeszcze nie jest ostatecznie rozstrzygnięta.

W skrócie

Drużyna złożona z graczy poszczególnych klubów piłkarskich rozegrała mecz jako reprezentacja Polski z poznańską „Wartą“, wygrywając w stosunku 5:3.

Drużyna piłkarska „Legii“ jedzie na własny koszt na mecz z reprezentacją Ziemi Odzyskanych, który zostanie rozegrany w ramach uroczystości, które się odbędą pod hasłem „Trzymamy straż nad Odrą“.

Dnia 1 maja zostanie rozegrany mecz bokserski pomiędzy reprezentacją Związku Radzieckiego a Czechosłowacją.

W niedzielę 7 kwietnia Kolejowy Klub Sportowy „Grom“ organizuje w Gdyni pierwsze zawody pływackie z

udziałem przedstawicieli tego sportu z Torunia i Bydgoszczy.

Dnia 1 maja odbędzie się bieg narzelej przez zniszczoną Warszawę. Bieg odbędzie się w konkurencjach żeńskiej i męskiej na trasie 1000 i 3000 metrów.

Rewanżowe spotkanie pływackie Warszawa — Kraków rozegrane w stolicy przyniosło zwycięstwo Warszawy w stosunku 61:47.

Dwaj doskonali zawodnicy polscy w tenisie stołowym: Bergman i Ehrlich w najbliższym czasie mają wrócić do kraju.

Termin mistrzostw bokserskich Polski zbliża się szybko. Zawodnicy trenują pilnie. Do dnia 31 marca wszystkie okręgi zgłosiły listy zawodników.

Uczenie pamięci tatrzańskiego działacza

W sali dworca tatrzańskiego PTT w Zakopanem, odbyła się akademii dla uczczenia tragicznie zmarłego Józefa Oppenheima. Na sali zapelnionej po brzegi publicznością, znany działacz sportowy-zakopiański, Ignacy Burjak, zagał uroczystość, podkreślając, iż odbywa się ona w tym budynku, skąd przez wiele lat wyruszał na wyprawy ratunkowe Józef Oppenheim, niezmordowany pionier taternictwa i ratownictwa w górach. Prezes PTT

Oddziału Zakopiańskiego, Zwoliński, zaznaczył w swym przemówieniu, iż nazwisko Oppenheima związane jest nierozdzielnie z historią turystyki i narciarstwa w Tatrach. „Przewodnik po Tatrach“ Oppenheima — był popularny w szerokiej sferze turystów. Celem upamiętnienia postaci zasłużonego działacza tatrzańskiego, postanowiono ochrzcić jego nazwiskiem mające się wkrótce odbudować schronisko w Dolinie Chochołowskiej.

Transmisje imprez sportowych

Transmisje imprez sportowych zajmują ostatnio w programie Polskiego Radia stałą pozycję. Audycji takich słyszeliśmy już wiele. Są one robione bądź bezpośrednio na antenę, bądź też nagrywane na płyty, a następnie odtwarzane w studio.

Do najciekawszych transmisji należały: transmisja meczu piłkarskiego reprezentacji Armii Angielskiej — Polska, międzynarodowego meczu bokserskiego Polska — Czechosłowacja, transmisja z zawodów piłki ręcznej z udziałem czechoskiej drużyny „Sparta“, meczu bokserskiego Łódź — Warszawa, a ostatnio transmisja fragmentów mistrzostw polskich w koszykówce kobiecej w Łodzi.

Organizacja transmisji tego rodzaju nie jest bynajmniej łatwa, zwłaszcza w obecnym okresie wielkich braków technicznych.

Przed wszystkim więc transmisja wymaga bardzo dokładnych przygotowań technicznych: zapoznania się z terenem, przeprowadzenia kabli, właściwego rozlokowania mikrofonów itp. Szczególnie ważne jest to ostatnie zagadnienie: właściwe rozlokowanie mikrofonów, celem osiągnięcia nieodzownych w transmisji efektów dźwiękowych, bez których nawet najlepiej prowadzone sprawozdanie straci ogromnie na wartości.

Ponadto niektóre imprezy sportowe (przed wszystkim mecze bokserskie) odbywają się obecnie w niezwykle małych, ciasnych i nieprawdopo-

dobnie zatłoczonych przez entuzjastów sportu salach.

W takich wypadkach sprawozdawca otoczony jest przez rozkrzyczany, bijący brawa, gwizdzący, bądź tupiący dla odmiany tłum.

Oczywista jest rzecz, że prowadzenie transmisji w tych warunkach jest często w ogóle niemożliwe.

Od sprawozdawcy sportowego transmisja wymaga bardzo wiele. Przede wszystkim więc gruntownej znajomości tematu, doskonałej orientacji i obserwacji, jak również zdolności błyskawicznego ujmowania zaobserwowanych zdarzeń i podanie ich w formie jak najbardziej żywej, wyraźnej i plastycznej, aby komentarz, uzupełniony niemiernie żywymi i akustycznymi efektami, zdołał związać radiosłuchacza z wydarzeniami na boisku, ringu bokserskim, hali sportowej, lodowisku lub skoczni narciarskiej.

Komentarz słowny musi posiadać charakter wybitnie reportażyowy. Speaker musi mówić płynnie zdaniami krótkimi, a zarazem prostymi bez patosu i przesady. Wielką rolę gra tu umiejętność doprowadzenia słuchacza do napięcia nerwowego w momentach kulminacyjnych, a więc np.: akcji podbramkowej w piłce nożnej lub na finiszu biegu.

Transmisja imprez sportowych jest audycją niewątpliwie trudną do przeprowadzenia, a że jej atrakcyjność nie podlega już dziś dyskusji, zasługuje ona na wyjątkową uwagę, a zarazem wyrozumiałość radiosłuchaczy.

„Wiadomości Statystyczne“

Ukazał się podwójny zeszyt 4—5 „Wiadomości Statystycznych“ za rok 1945. Zeszyt ten obejmuje następujące zagadnienia:

Ludność zarejestrowana do przesiedlenia i przesiedlona z ZSRR do Polski według płci i wieku. Repatriacja przez punkty etapowe zachodnie od początku akcji do dnia 30. 11. 1945 r. Wyniki akcji przesiedleńczej ludności ukraińskiej i innej z Polski do ZSRR. Produkcja przemysłowa. Obroty towarowe przez porty Gdynię i Gdańsk.

Loty specjalne Polskich Linii Lotniczych „Lot“. Ruch samolotów zagranicznych linii lotniczych w Polsce. Ruch pocztowy, telegraficzny i

telefoniczny. Ceny wolno rynkowe w handlu detalicznym w niektórych większych miastach artykułów żywnościowych i przemysł. Wskaźniki kosztów żywności w niektórych większych miastach. Porównanie kosztów żywności w niektórych większych miastach. Wskaźniki kosztów utrzymania w Warszawie i Łodzi. Zatrudnienie w górnictwie i przemyśle przetwórczym. Zatrudnienie w kopalniach węgla, koksośniach i brykietowniach. Obroty i stan rachunków czekowych Pocztowej Kaszy Oszczędności. Wydatki niektórych ministerstw. Rozgłoszenie Polskiego Radia i ich działalność. Radionizacja. Kina stałe i ich działalność.

Reorganizacja republikańskiego rządu hiszpańskiego

PARYŻ, 2. 4. W łonie republikańskiego rządu hiszpańskiego nastąpiła reorganizacja. Skład rządu Girała jest

obecnie odmienny od poprzedniego i wchodzi do niego przedstawiciele wszystkich partij demokratycznych.

Pierwsze posiedzenie nowego rządu w Bułgarii

SOFIA, 2. 4. Nowoutworzony rząd bułgarski odbył pod przewodnictwem premiera Georgiewa pierwsze posie-

dzenie, na którym została wydana deklaracja na temat dążeń i zamierzeń na przyszłość.

Wichura zwała kościół

SZCZECIN, 2. 4. Wspaniały kościół w Szczecinie, który posiadał wieżę wysokości 120 metrów, jakkolwiek utracił tę wieżę podczas bombardowania Szczecina przez lotnictwo alianckie przetrwał wojnę i chociaż zniszczony stał dotychczas.

W ostatnich dniach straszna wichura, jaka przeszła nad miastem obaliła mury i niestety zabytek ten jest w stanie całkowitego zniszczenia. Wątpliwe jest, czy kościół ten pod wezwaniem świętego Jakuba będzie można odbudować.

Śmierć działacza demokratycznego

TEL AVIV, 2. 4. Zmarł tu znany polski działacz demokratyczny Strzałkowski. Będąc na emigracji przesładowany był on przez reakcję. Generał Anders aresztował go w roku 1943 i trzymał w więzieniu, a następnie osadził w obozie w Latroux.

Tam Zmarły utracił zdrowie. Na skutek choroby nabytej w obozie, z którego został zwolniony dzięki staraniom Polaków demokratów, zmarł on w szpitalu wojskowym w Tel Aviv.

„W krainie śniegów”

Andrzeja Gryfa

Nigdy nie lubiłem, nawet w latach najmłodszych, t.zw. książek dla młodzieży, gdyż naogół są one pisane nieudolnie. W książkach tego typu uderza nieprzyjemnie niewłaściwy, fałszywy stosunek autora do czytelników, których psychologię zdaje mu się, że rozumiał. Oczywiście, są też i dobre książki dla młodzieży. Należy do nich głośne „Serce” Amicisa, które i starsi czytają z przyjemnością. Jest też książka nieznanego autora amerykańskiego „Dziennik psotnego chłopca”, nie tak popularna jak „Serce”, ale też arcydzieło w swoim rodzaju (przekład polski — też nieznanego tłumacza — doskonały, zwłaszcza ze względu na umiejętne naśladowanie ortografii owego psotnego chłopca).

Znany czytelnikom „Gazety Kujawskiej” pisarz Andrzej Gryf zadebiutował ostatnio powieścią w dziedzinie książek dla młodzieży.

Trzeba powiedzieć z góry, że debiut to udatny i szczęśliwy. Autor ma w swej książce tak potrzebną w tym rodzaju pisarskim powagę i prostotę oraz niepodrobioną naturalność.

Książka Andrzeja Gryfa przenosi młodocianego czytelnika w świat egzotyczny, akcja bowiem rozgrywa się na dalekiej mroźnej północy, nad morzem Białym. Przygoda małej Polki w tej śnieżnej krainie, jej pobyt wśród Samojedów i przyjaźń z małym białym niedźwiadkiem opowiedziana jest w sposób potoczny i wzbudzający wielkie zainteresowa-

nie. W opowiadanie swe autor przy tym wplótł wiele szczegółów, świadczących o jego dobrej znajomości warunków życiowych dalekiej północy, dzięki czemu młody czytelnik, śledząc z zainteresowaniem fabułę powieści, zarazem wzbogaca swą wiedzę. Chwilami sądziłem, że autor pisze tak sobie, z fantazji, ale po sprawdzeniu w Encyklopedii (taki już jestem sceptyk) musiałem mu przyznać rację.

I jeszcze jedno. Andrzej Gryf należy do tych nielicznych pisarzy, którzy doskonale wczuwają się w psychologię zwierząt. Nie wiem jak dla kogo, ale dla mnie książki takich pisarzy są ogromnie zajmujące; tak np. „Zew krwi” Londona przeczytałem, jak się to mówi, za jednym posiedzeniem, to jest czytając bez przerwy od początku do końca. W tej książce Gryfa perypetie młodego białego niedźwiadka, igraszki, fok, zachowanie się pingwinów, życie reniferów są opisane w sposób, który dowodzi, że autor rozumie zwierzęta; doskonale też jest rozdział ostatni „Samotność”, opisujący podróż niedźwiadka Slima na północ. Uważam, że te partie książki, w których autor opowiada o zwierzętach polarnych, wysoce podnoszą jej wartość.

Powieść „W krainie śniegu” powinna być czytana przez naszą młodzież.

Książka jest wydana dobrze, okładka ładna, druk dobry. R. Ś.

Ostatnie wyniki świadczeń rzeczowych

Miesiąc marzec powinien być stać się przełomowym okresem akcji świadczeń, gdyż rozpoczęcie robót wiosennych w polu rośliny zmniejszy napięcie realizacji świadczeń. Jednak okres ten nie dał całkowicie zadowalających wyników, mimo przedłużenia premii gotówkowych za zboże do 1 kwietnia b. r., mimo wprowadzenia premii nawozowych, premii za dostawę zwierząt rzeźnych i mleka.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę dwa najważniejsze artykuły jakim jest zboże i ziemniaki to na pierwsze miejsce w zbożu wysuwa się województwo Śląsko-Dąbrowskie: 95,6% planu rocznego (wszystkie dane na 15.III. b. r.) Następnie miejsce zajmują: woj. pomorskie: 86,3%, woj. rzeszowskie: 78,4%, woj. poznańskie: 74,6% i woj. gdańskie: 70,1%. Ostatnie miejsce w dostawie zbóż zajmują — woj. białostockie (specyficznymi trudnymi warunkami lokalnymi): 9,5%, woj. lubelskie: 46,2% i woj. warszawskie: 48,1%.

Wyniki dostaw ziemniaków na dzień 15.III. br. wyglądają następu-

jaco: przoduje woj. poznańskie z wynikiem 106,4% planu rocznego (dane ponad plan 21.466,1 kg ziemniaków). Na drugim miejscu jest woj. gdańskie: 93,2%, dalej woj. łódzkie z wynikiem 92,5%. Miejsca końcowe zajęły: woj. białostockie — 11,8% i woj. lubelskie — 36,2%.

Wszystkie podane wyżej zestawienia obejmują tylko tereny stare.

Ziemią Odzyskaną, która do niedawna pracowała metodą zaliczkową, nie mając ustalonego wymiaru dostaw obowiązkowych, wykazać się mimo to mogą (przynajmniej niektórymi) wcale dobrymi wynikami. I tak: Śląsk Opolski — zboże: 102,7% planu rocznego; ziemniaki: 110,4%; Mazury — zboże: 153,3%; ziemniaki: 99,2%.

Ogólnokrajowy procent rocznego planu świadczeń rzeczowych wykonanych na dzień 15.III. br. wynosi dla zboża: tereny stare — 62,9%; tereny nowoodzyskane — 65,9%; dla ziemniaków: tereny stare — 68,2%; tereny nowe — 113,2%.

„MAZEPA”

Wielu z nas wstaje codziennie rano i nastawia odbiornik radiowy na Warszawę, by na fali ogólnopolskiej usłyszeć pogawędki Adama Polewki na temat „Nasze czasy, nowi ludzie”. Słuchając zastanawiają się dlaczego to nie mówi się, lub mówi mało o starych czasach i dawnych ludziach.

Wydaje mi się, że słuszności w tym tkwi dużo. Na przestrzeni całej naszej historii w tych właśnie starych czasach dawni ludzie nigdy za wyjątkiem niewielkich odchyśleń, nie grzeszyli zdolnością polityczną. Jaskrawymi tego dowodami są czasy feudalizmu i szlacheckiego państwa.

Odzwierciadlenie tych czasów daje nam pieśń Juliusz Słowacki w „Mazepie”, która została odegrana z takim powodzeniem na deskach Teatru Ziemi Kujawskiej w Włocławku w dniach 25 i 26 marca b. r. przez zespół artystów Teatru Bydgoskiego. Śmiało można wyrazić zdanie, że Włocławek dawno nie gościł tak świetnego zespołu o wysokiej klasie prawdziwego artyzmu.

Wspaniałe dekoracje, piękne stroje i dobra gra artystów szczególnie wojewody i pania od razu wprowadziły widzów w ówczesną rzeczywistość Polski. Typ wojewody jest to typ prawdziwy szlachecka polskiego, któ-

ry zachłystuje się „złotą wolnością” a która zawiśła nad władzą królewską i nad Polską jak węzeł gordyjski, doprowadzając w konsekwencji do rozbioru i upadku Polski. Świat kobiet poznał, jak dalece kobieta wyzwołała się od czasów feudalizmu z despotyzmu mężczyzny. Dziś żadna z kobiet nie zgodzi się na podobne życie i nie umiałaby tak żyć. Słowem nie nie podlega do dawnych czasów i dawnych ludzi.

Widzowie wychodząc z teatru czuli się jak po lekcji historii o przyczynach upadku Polski. Była to dobra lekcja.

Główna obsada roli była obsadzona dobrze, za wyjątkiem Zbigniewa, który w pierwszym akcie był słaby, później zaś przyszedł do zupełnie dobrej formy. Słabość całkowicie pokrył będąc w celi więziennej z matką. Część z pozostałej obsady za sżywna i bez wyrazu. Wojewoda w ostatnim akcie nad trumną wspaniałą. Całość zupełnie dobra.

Spółczesność włocławskie wykazało duży kult dla Słowackiego, jako pieśńcy narodu na miarę świata. Tłumnym zapewnieniem sali teatru umiało ocenić dobrą grę artystów Bydgoskich szczerymi oklaskami.

Feliks Bors.

Kronika

DYŻURY APTER: Dziś Pl. Wolności	Dzisiaj Czwartek	Kalendarzyk słowiański Cieszycara
W TEATRZE Ziemi Kujawskiej	4	Słońce:
???	KWIETNIA	wschód o godzinie 5 06
	Izydora Bpa	zachód o godzinie 18 13

W lusterku

Sam już to czuję...

Był rok 20-ty — on był endekiem;
w 37-mym przyjaźnił się z Beckiem...
Kiedy sanacja stała się modną,
ody pochwalne pisał na cześć rządu.

Przyszły niemiaszki: handel wymiana...
Był grzeczny, cichy, jak ten baranek...
Stale przy żłobie i koło miski,
lecz sam już czuje, że koniec bliski.

Agapit.

Rejestracja zmarłych harcerzy. Główna Kwaterna Harcerzy w Warszawie przystąpiła do rejestracji wszystkich harcerzy poległych w obronie Ojczyzny wzgl. zamordowanych w czasie okupacji. W związku z tą akcją zwracamy się do rodziców, rodzeństwa wzgl. opiekunów zmarłych harcerzy z terenu miasta Włocławka i powiatu o zgłoszenie ich nazwisk w Komendzie Ośrodka Harcerzy we Włocławku, ul. Słowackiego 5 I-sze piętro codziennie od godz. 18 — 19.

Z. H. P.

Komenda Ośrodka Harcerzy we Włocławku

Klub Sportowy ZWM „Zryw” wzywa wszystkich członków i sympatyków na Walne Zebranie, które odbędzie się dzisiaj o godz. 16 w lokalu Zw. Walki Młodych, Słowackiego 4b.

RUCH W TOWARZYSTWACH.

„Lutnia”. Po przerwie, spowodowanej chorobą dyrygenta, wznowili my lekcje chóru męskiego i mieszanego w wtorki i piątki o godz. 19 w lokalu „Muzeum”, ul. Słowackiego.

Z uwagi na udział chóru w zjeździe śpiewaczym w Bydgoszczy oraz wstępy lokalne obecność członków na lekcjach konieczna. Zarząd.

Złożone ofiary w Redakcji.

W ślad za wezwaniem p. Apolonii Stasiak w Gazecie Kujawskiej z dnia 30 marca 1946 r. składam ofiarę na koszt reperacji dachu Katedry Włocławskiej w wysokości 200 zł. Mam zaszczyt wezwać systemem łączniczkowym do złożenia ofiar następujących obywateli zamieszkałych w Szpitalu Dolnym:

Targańskiego Tadeusza, Bukowskiego Stanisława, Michalskiego Wacława, Nowickiego Józefa, Nowickiego Kazimierza, Grodzickiego Zenona, Szczapa Jerzego, Kulewskiego Stefana, Sadowskiego Władysława, Zuchowskiego Władysława, Patyka Kazimierza, Ratkowskiego Ryszarda, Raniszewskiego Jana, Łojka Józefa, Nowickiego Zdzisława, Koźmińskiego Stanisława, Makielę Alfreda, Kluszkiewicz Ignacego, Koźmińskiego Józefa, Kotarskiego Władysława zam. w Szpitalu Górny, Buczkowskiego Artura, zam. w Szpitalu Górny.

Wasiński Wacław

Włocławek, 2 kwietnia 1946 r.

Zawiadomienie

We wtorek, dnia 9. 4. 1946 r. o godz. 17-ej odbędzie się w sali Rady Związków Zawodowych Walne Zebranie Włocławskiego Oddziału Związku Pracowników Administracji Państwowej.

Porządek dzienny zebrania następujący:

- 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego Walnego Zebrania;
- 2) Sprawozdanie Zarządu;
- 3) Sprawozdanie ze zjazdów w Bydgoszczy i w Warszawie;
- 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 5) Sprawa zagwarantowanych kart żywnościowych;
- 6) Wybory Zarządu, Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

Członkowie Związku proszeni są o wzięcie liźnego udziału w zebraniu.

(—) Jerzy Bojańczyk, przewodniczący.

Wezwanie

Sąd Biskupi we Włocławku wzywa Leonarda Renczkowskiego, aby dnia 10 kwietnia br. stawił się w Sądzie Biskupim w sprawie o nieważność małżeństwa z żoną swoją Janiną z Malinowskich. W razie niezgłoszenia się sprawa będzie prowadzona zaocznie. Notariusz Sądu Biskupiego.

Włocławek, dnia 28. 3. 1946 r.

Ogłoszenia drobne

UNIEWAŻNIAM, skradzione dokumenty: kartę rejestr. R.K.U. i kartę repatriacyjną na nazwisko: Wiliński Jan, Włocławek, Karnkowskiego 30/32.

UNIEWAŻNIAM książkę demobilizacyjną, prawo jazdy sfofera, zaświadczenie repatriacyjne, 4 zaświadczenia na odznaczenie: Siewierski Ryszard, Włocławek, Mokra 4.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości, 1 szpalta po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Admin. nie odpowiada. E — 12215 PRENUMERATA MIESIĘCZNA 40 zł., z przesyłką pocztową 45 zł.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACJA codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8 do 12 i od 2 do 5-ej. W soboty od 8 do 12-ej.

Redakcja i Administracja: WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4, Tel. 11-26.

Redaktor: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10—12 z wyj. dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się.

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU.

DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4. Odpowiedz. za pismo: Kolegium Redakcyjne.